

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 93

číslo: 46

17. listopadu 2013

Cena: 8 Kč

KALENDÁŘ NAZARETU 2014

V současné době se nás někteří publicisté snaží přesvědčit, že vlastnictví a láska k národu a jeho dějinám se už nenosí, že je to věc minulosti. Už možná zapomínáme, že tyto snahy už tu byly, že i čeština se stala kdysi málem zbytečnou, že byla řečí těch „nižších“ vrstev. A že jen obrovským nasazením národních buditelů se podařilo zachovat mateřský jazyk, povznést kulturu a získat nové národní sebevědomí. Na přelomu devatenáctého a dvacátého století to pak byl Alois Jirásek, který historii své země věnoval veškeré tvůrčí úsilí.

Nejznámějším a nejčtenějším Jiráskovým dílem jsou „Staré pověsti české“. Nejde v něm o přesnou historii, ale spíše o obrysy dosavadní cesty národa, o vzestupy i pády, o naději do budoucna.

Nazaretský kalendář 2014 se vyrovnává s klasickým dílem české literatury s nadhledem, ale zároveň s úctou. Postavy z národních dějin jsou prezentovány keramickými figurami utvořenými rukama nevidomých. Jsou citlivě nasnímány v přírodním prostředí. Spojením s texty vybranými z Jiráskova díla vznikly výjevy, které je možno vnímat jako živý příběh. Kalendáře jsou již v prodeji a jejich cena je stanovena na 140 Kč za jeden exemplář. Na požádání rádi zašleme s příloženou složenkou. V případě odběru tří a více kusů je poštovné zdarma.

Kontakt - tel.: 380 123 602, 603 175 004, email: nazaret@ilna@centrum.cz, web: www.nazaret.cz. (fil)

DOVEDEME PŘIVÁDĚT K JEŽÍŠI?

Kněžím v presbyterně-episkopální církvi, jakou je ta naše, někdy bývá vytýkána na jedné straně přílišná autoritativnost, druhým stejně kriticky vnímaným protipólem je naopak velká poddajnost mnohých. Na této pestré škále od plus k minus (ale otázkou je, co je tím plusem a co minusem), se nacházíme my – služebníci Kristovy církve v obcích, které nám byly svěřeny. Někdo neumí zpívat, jiný má vadu výslovnosti, u dalšího si klademe morální otázky, jiný má kázání příliš dlouhá a další příliš krátká. Joachim Dachsel v jedné básni, se sobě vlastním nadáním zachytit ve zkratce to důležité, popisuje takřka jákoberský zápas starého faráře s nedělním kázáním, kdy týden co týden svádí kazatel pětiku s Božím slovem, přičemž na konci ani po letech stále není jasné, kdo je vítězem a kdo poraženým.

Anebo, chcete-li, můžeme přehodit znaménko, jiný umí krásně zpívat, další je výborný biblista, strhující řečník, hluboký modlitebník, jiný hoří pro misi, další pro sociální práci, pro práci s dětmi. Jsme, řečeno s klasikem, lidé různí, rádi kategorizujeme, spojujeme se do koalic těch, co spolu chodí, proti těm, se kterými nemluvíme, jedni volí Losnu a další Mažňáka. Často paušálně

odsuzujeme a stejně paušálně velebíme. Rádi si vybíráme, třídíme, dělíme do škatulek podle svých představ a mínění. Svátka Karásek v písničce o kokuolu mezi pšenicí vystihuje určení člověka před Boží tváří: „*My můžem třídít brambory, nás si však jednou přebere Bůh...*“ Vztahují ta slova i na církev. Nevidím jako podstatné, budeme-li mít roucha černá, bílá nebo světle oranžová, zdali naše řády budou v každé své klauzuli schopny ošetřit jakoukoliv nastalou situaci (takové nebudou nikdy), ale zdali i po letech jsme stále schopni do své služby v církvi vložit své srdce. Co převládá? Zdali vědomí, že když nebudu farář – farářka, tak nic jiného neumím a už to nějak doklepu, anebo jako Dachselův starý kněz neděli co neděli, týden budu svádět znovu a znovu svůj jákoberský zápas se sebou samotným ve snaze všem negativům navzdory vykřesat alespoň pro někoho jiskřičku naděje. Když ne hořet, alespoň doutnat je dobré, nejhorší variantou je zmrtnělý nihilismus.

Jsem Pánu Bohu a otcům zakladatelům vděčný za svou církev, v ní a do ní jsem se duchovně narodil, a bude-li mi dopřána ta milost, tak v ní i umřu. Mám-li parafrázovat slova ko-

Pokračování na str. 3

VZÁCNÝ POKLAD NADOSAH

Dne 10. listopadu uplynulo 530 let od narození známého německého teologa, kazatele a reformátora Martina Luthera. Připomeňme si jej netradičním způsobem, příběhem, který se stal kdysi ve „staré, dobré Anglii“. Bohatý sběratel cenných tisků cestoval po venkově a náhodou se zastavil ve starém sídle zchudlé šlechtické rodiny. Dověděl se, že současný majitel chce zchátralý objekt prodat. Začal se zabývat myšlenkou, že jej koupí. Pustil se proto do prohlídky celého objektu a brzy prožil skutečný šok.

V knihovně na podlaže ležela hromada starých knih, mezi nimi i starodávná Bible, kterou místní šlechtický rod vlastnil po celá staletí. Ptal se majitele, proč ty krásné knihy vyhazuje, a dostal lakonickou odpověď: „Nedají se číst, tiskl je asi pěkný ňouma, prý nějaký Guten-nevímjakkdál.“ „Snad ne Gutenberg,“ vzdychl v posvátné hrůze sběratel! „Jo, to bude ten chlápek,“ opáčil majitel nevzrušeně, „a ke všemu ji později nějaký Luther počmáral německými poznámkami – no řekněte, jakou může mít taková

poničená knížka cenu!“ Kniha byla později vydražena za částku dvou milionů dolarů!

Co tomu říkáte? Ten člověk netušil, jaké má doma bohatství, a byl by ho klidně vyhodil! Vlastnil skutečný poklad, ale vůbec si jej nevážil, protože neznal jeho cenu.

Podobně nebezpečí hrozí i nám. Kolik báječných věcí nám svět nabízí za „hubičku“, a kolik lidí na tento ďábelský trik naletí! Nedejme se ošidit a prosme o sílu i moudrost do každodenních zápasů. **czka**

POCTA FARÁŘI ALEŠI JALUŠKOVÍ

Jedním ze šesti nositelů „Pocty hejtmana Libereckého kraje pro rok 2013“ je i husitský farář z Lomnice nad Popelkou Aleš Jaluška. Pocta hejtmana byla předána u příležitosti státního svátku.

Aleš Jaluška se narodil v roce 1947 v Praze. Celý svůj profesní život věnoval lidem severních Čech jako duchovní Církve československé husitské. V Držkově u Tanvaldu byl farářem od roku 1971; v Lomnici nad Popelkou působí od roku 1988. Sem za ním, pro jeho velkou schopnost vcítit se do těžké situace druhých, jezdí lidé z celých severních Čech.

Jeho kázání jsou stručná, ale ostrá jako meč. Každého, kdo je slyší, musí zasáhnout.

Pro Aleše Jalušku jsou velkou rodinou horolezci. Každý Štědrý den slouží bohoslužbu na Cintorině – hřbitově horolezců na Hrubé Skále. První bohoslužba se zde konala na počest tragické výpravy do Peru. Od roku 1989 poskytuje bratr Jaluška duchovní péči lidem ve vězení Valdice. Věnuje se jim nejen ve věze-

ni, ale i po výkonu trestu. Snaží se je podporovat při hledání zaměstnání a provázet je v hledání životní cesty. Od roku 2005 učí bratr Jaluška na Husitské teologické fakultě UK obor pedagogická péče pro propuštěné z výkonu trestu. Pracovní doba pro něho nikdy neexistovala; Aleš Jaluška pomáhal vždy lidem jako duchovní i krizový intervenční pracovník v jednom. V letech 1997, 2002, 2010 a 2013 bratr Jaluška spoluorganizoval pomoc při povodních. Pomáhal rovněž v Pákistánu, v Bosně za války i v Arménii. Josef Klíma ve vydání Lidových novin z 1. listopadu píše: „*Bude to už pětadvacet let, co Aleš Jaluška sám nabídl veškeré své síly, aby v pekle, jimž vězňice Valdice nepochybně je, pomohl těm slušnějším zachovat si lidskost a vrátit se na svobodu se vším všudy, tedy i s tím, že dožijí zbytek života jako bezúhonní občané. A těm úplně neslušným aspoň zkusil ukázat cestu k lepšímu já... když propukly povodně u nás, okamžitě se vydával pomáhat do zasažených oblastí. I přímo fyzicky, s pilou a krumpáčem...*“ **redakce**

Foto: Jičenský deník

O smyslu Písně písní

Čte-li Velepíseň, jinak i Píseň Šalomounovu, čtenář teologicky neinformovaný, jeví se mu jako milostný příběh. A je-li obeznámen s Biblií, dívá se, kde se v ní vzala tato píseň mile-necké lásky, plná vzájemných vyznání, erotická a přitom vznešená.

Vyloučíme-li nepravděpodobnost, že se tento skvost dostal do Bible nedopatřením, zůstává též výklad obrazný. Slovní význam byl ze strany židovské i křesťanské po staletí zavržován. Jen skrytý smysl byl přijatelný: Bůh je král a dcera jeruzalémská jeho nevěsta. V křesťanském pojetí je králem Kristus a nevěstou církev; v Bibli kralické je úvodem každé z kapitol tento výklad. Alegorický výklad byl v katolické církvi až do roku 1943 závazný. Velepíseň zůstala nicméně v církvi prakticky nepoužitelná.

Doslovnému výkladu nasvědčuje například pátá kniha Přísloví (18–19): „Budiž požehnaný pramen tvůj a vesel se z manželky mladosti své, laně milostné a srny utěšené. Prsy její ať tě opojují všelikého času, v milování jejím kochej se ustavičně.“ Následuje i mravní napomenutí: „Nebo proč bys se kochal, synu můj, v cizí, a objímal život postranní?“ (20) Také v německém jazykovém území se prosadilo ve druhé polovině osmnáctého století J. G. Herderem a J. W. Tethem doslovné porozumění jako mezilidská erotická láska.

Jan Amos Komenský si tak dalece oblíbil „Píseň písní Šalomounových“, že ji přebásnil. Chápal ji nicméně alegoricky: v ní se „vypravuje milost srdečná mezi věčným ženichem Kristem a nevěstou jeho církvi, kterouž sobě z Židů i pohanů shromažďuje a věčnému veselí strojí.“

Ukázky překladu:

• **Komenského:**

„Ó by mne můj ženich věčný,
s milostí svou mně sám vděčný,
políbením úst svých poctil,
z mých teskností vyprostil!“

• **Kralický:**

„Ó bys mne políbil políbením úst svých; nebo lepší jsou milosti tvé nežli víno. Pro vůni masti tvé jsou výborné, mast rozlitá jméno tvé; proto tě mladice milují.“

• **Ekumenický:**

„Kéž políbí mě polibkem tvých úst! Vždyť lepší je tvé laskání než víno. Příjemně voní tvé oleje, nečistší olej – tvé jméno. Proto tě dívky milují.“

• **Seifertův:**

„Opoj mne polibkem svých rtů, vždyť nad víno je milováni tvé. Tvé oleje jsou vůni proslulé a jméno tvé je olej nejjemnější. A proto dívky tebe milují.“

Tak či onak, doslovně nebo jinotajně: milostná láska je v Písní písní, pojaté do spisů biblických, znamením vznešenosti, hodna zobrazovat lásku nejvyšší.

Miroslav Matouš

Z kazatelského plánu

XXVI. neděle po svatém Duchu

Bůh slunci na nebi postavil stan, ono jak ženich z komnaty vyjde. Vychází na jednom okraji nebes, probíhá obloukem k druhému konci a nic se neskryje před jeho žářem.

ŽALM 19,5–7

První čtení: Malachiáš 3,19–21 (4,1–3)

Tužby pro dobu po Duchu svatém (VII):

1. Aby nás k moudrosti a zralosti vedl a dal nám uvědomit si pravý smysl života, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom správně nakládali s časem, který nám zde na zemi je dán, a Boží vůli se řídili, modleme se Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, vyslyš naše prosby a chraň nás před nástrahami, které nám vstupují do cesty a jejichž zálužnost leckdy nevidíme. Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 2. Tesalonickým 3,6–13

Evangelium: Lukáš 21,5–19

Verš k obětování: Žalm 96,13

Verše k požehnání: Zjevení 2,8,10

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, vzdáváme ti díky za to, žeš nám ve křtu vtiskl do duše svou pečeť, kterou jsme označeni, abychom se nemuseli bát soudného dne. Dej, abychom na každý den žili ze tvé milosti a z tvého odpuštění! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 34, 103, 110, 149, 162, 187, 199

ŽALMY V BIBLI KRALICKÉ

Bible kralická, jejíž čtyřtisté výročí letos oslavujeme, je cennou součástí naší kultury. Její teologicky zdatní překladatelé vytvořili úžasné dílo, nový a zásadně inovační překlad, který má veliký význam pro češtinu, pro její rozvoj, košatost, působivost, životaschopnost. Podle známého starozákonníka a básníka Milana Balašana krásu jazyka, krásno, hraje také „teologickou roli“. A o tom nás přesvědčují taktéž žalmy v kralickém přebásnění. Překladatelé Jednoty bratrské se museli probírat staršími překlady, vybírat z nich, přetvářet, doplňovat, pečlivě vybrušovat, porovnávat s originálem.

Uvědomujeme si, že před několika staletími vytvořené slovesné útvary žijí svou vlastní vnitřní silou. Bývají součástí bohoslužeb a menších pobožností. Vznikaly totiž jako ohlas blízkosti mocného, spravedlivého a dobrotivého Boha a stále tuto blízkost připomínají a do ní nás uvádějí. Sloužily a slouží vždy také neodmyslitelně k osobnímu náboženskému prohlubování a vzdělávání. Již od dávných dob byly žalmy opakovaně zhudebňovány, ve středověku v gregoriánském chorálu, od začátku novověku v motetech, kantátách i jiných útvarech. Za vrcholné dílo lze označit kupříkladu Biblické písně Antonína Dvořáka, složené na texty různých žalmů Bible kralické.

Dovolte mi napsat pár osobních slov o žalmech v překladu Kralických. Cítíme tu vanutí Ducha svatého, nalezneme všelijaká ponaučení o vůli Boží. Zbožná duše v těchto textech nachází čistou a čerstvou vodu, chvá-

ly a modlitby. K mým oblíbeným žalmům patří 1., 19. a 23. Při jejich čtení se mi nyní často vrací vzpomínky na sestru Hanku Vocelovou, kterou jsem přivedla do karlínské náboženské obce naší církve. Stala se na několik let vlídnou a moudrou oporou našeho společenství, neúnavnou prosazovatelkou a milovnicí Bible. Zнала žalmy v kralické verzi z paměti a jejich krásu jsme si obě dvě společně vychutnávaly v hluboké usebranosti a pokoře. Pevné základy pro svůj křesťanský život získala od tatínka Jana Černého a dědečka Jana Hochmana, kteří byli známými kazateli Jednoty bratrské. Sestra Hana vnímala svého Hospodina s láskou a úctou. Celý život proto měla Kralickou bibli ve stole ve svém zaměstnání a když jí bylo úzko nebo si s něčím nebyla jistá, hledala útěchu v Písmu...

Krátce po svých osmdesátinách sestra Vocelová těžce onemocněla a já jsem za ní chodila v rámci duchovenské i přátelské služby do hospicu Štrasburk. Nosila jsem s sebou Kralickou bibli a v ní jsme si společně četly a rozjímaly. Zejména onen triadvacátý žalm byl, kromě Otčenáše, páteří jejich denních modliteb a usebrání:

HOSPODIN jest můj pastýř, nebudu mítí žádného nedostatku.

Na pastvách zelených pase mne, k vodám tichým mne přivodí.

Duši mou občerstvuje,

vodí mne po stezkách spravedlnosti pro jméno své.

Byť mi se dostalo jíti přes údolí stínu smrti, nebuduť se báti zlého, neboť ty se mnou jsi...

Nad Písmem

CHCE NÁS JEŽÍŠ STRAŠIT?

Všimli jste si, že na rybníku už byl letos první led? Takový ten nebezpečný: vypadá pevný, ale maminky varují děti: NE, abys tam lezl, prolomil by se. Už se tam jeden kluk utopil! Nedal si říct, nedbal varování. Říkal, že se strašení nebojí.

Když dnes posloucháme evangelium, také by si někdo mohl říct, že nás Ježíš „jen“ straší. O takových ošklivých a zlých věcech mluví: války, pohromy, katastrofy. Ale Ježíš nás nechce strašit, chce nás pouze varovat. Zlé věci, o kterých mluvil, ty už se od té doby mnohokrát staly. A dějí se po světě i dnes a mohou se stát i zde, nám. Ježíš nás křesťany varuje, abychom si na sebe dávali pozor a varovali se zbytečného trápení. Ano, jsou i taková neštěstí, že sebevětší opatrnost nepomůže. Nikdy nevím, když ráno vyjdu z domu, jestli se večer vrátím živý a zdravý. Nikdy nevím, když začnu stavět svůj dům, jestli ho dostavím... Nikdy nevím, když se svěřím svému bližnímu, jestli se v něm nezklamou...

Je všude kolem nás samá nejistota? Přitom člověk moc potřebuje především právě pocit bezpečí, zajištěnosti, aby se cítil na světě dobře. Kdo ten pocit jistoty nemá, začne se jeho osobnost bortit, stane se dříve nebo později neurotikem. A tak hledáme jistoty a zajištění – hospodářské v pojistkách proti živelním pohromám, v člověku, příteli, proti pocitu osamělosti a opuštěnosti. Ale to je málo.

To všechno jsou dobré věci, ale celkový pocit jistoty ani to všechno člověku nedá: pojišťovna vždy nezplatí, kamarád může zradit, společnost lidí mě může vyloučit. Proto si už prastaré národy vytvořily různá přírodní náboženství, která všechna mají společné to, že se snaží zajistit si přízeň bohů tím, že jim člověk dává dary, přináší oběti, koná rituální pobožnosti. Ale ani to nepomáhalo: člověk nikdy nevěděl, zda dal dost darů, obětoval dost zvířat, vykonal dost pobožností a modliteb.

Teprve Ježíš Kristus ukazuje člověku cestu z tohoto kruhu nejistoty. Říká nám, že si nemusíme kupovat a vykupovat Boží přízeň: Bůh tě má v lásce už od tvého narození.

Ví o každém vlasu na tvé hlavě. Má nás rád jako otec své dítě: nemusíme se bát, jsme v ruce Božích.

Jsmo v ruce Boží. Krásně to zní, ale co to znamená? Že nás, věřící, ochrání před havárií na silnici? Že na zahrádce věřícího mráz nespálí květiny? Že pod malým pokřtěným neposedou se led neprolomí? Tak to není, to víme dobře. Být v ruce Boží znamená, že nás Bůh uchrání PŘED neštěstím, ale znamená, že nás Bůh uchrání PŘI nebo VE všech neštěstích. Bůh nás chrání, jako chránil svého Syna: i z katastrofy Velkého pátku vyšel živý! Bůh nás vede ke koneč-

Své těžké onemocnění setra Hana přijímala s pokorou. „Musela jsem si zvyknout, že jsem na hospicu a domů se už nevrátím. Mám to na doživotí. Nejsem tu však sama. Je tady se mnou Pán a z něho čerpám posilu,“ usmívala se. Věděla, že spolehnutí na péči svého nejvyššího duchovního pastýře potřebujeme denně. Je třeba si uvědomit, že blížít se k „údolí stínu smrti“ je pro lidskou bytost nesnadné. Nemusíme se však bát zlého, když Bůh je tady a nabízí oporu. Zejména si to uvědomujeme v situacích vyhraněných, mezních a nevratných, například když už se nemoc nedá léčit a můžeme dostat jen podpůrnou péči. V takovýchto okamžicích hledíme zpět a uvědomujeme si průběh svého života. Vnímáme, že se nám na cestě dostalo osobní pomoci a opory. Naše spolehnutí na Boží pomoc nešlo do prázdna, ale projevovaly se zřetelné výsledky. Mohli jsme studovat, získat profesi, ve které jsme nacházeli sami sebe. Založili jsme rodinu a pokud se v ní něco nevydařilo, objevovaly se zase jiné oporné sloupy kvalitních vztahů. Šli jsme dál i s ranami na duši, napřímili jsme se a vnímali naději. I když člověk není právě bohatý a musí žít hospodárně, má přece potřebný pokrm, mnohdy i hojnost a přetékající kalich jiných darů. Boží milosrdná dlaň nás převádí přes temná a nebezpečná místa. Vztah ve víře a spočinutí v milosrdné ochraně Boží pravice je tím opravdovým a tím nejdůležitějším.

I to nám žalmy v Bibli kralické krásným a vznešeným jazykem připomínají.

Olga Nytrová

L 21,5-19

němu cíli, k věčnému životu. A proto je nám většinou zatěžko rozeznat pomocnou Boží ruku hned, abych tak řekl, při činu. My svému štěstí často rozumíme špatně. Za štěstí pokládáme zpravidla jen to, co zapadá do našich momentálních plánů. A každé zkržení našich plánů považujeme za neštěstí. Potřebujeme velké zmoudření, abychom pochopili, jak i ztroskotání našich plánů může být dílem láskyplné Boží péče o nás, dílem Boží ruky, Boží prozřetelnosti. Tuhle bolavou rozdílnost mezi lidskými plány a Božími Ježíš dobře znal: „Mé myšlení není myšlení vaše, mé cesty nejsou vašimi cestami.“ Toto je potřeba pochopit a dát se vést Božím varováním, hlasem, jak jej známe ze čtení Božího slova, jak k nám mluví, když si otevřeme stránky Písma svatého. Dát se vést Božím hlasem, dát si říci, znamená, že nemusíme ztratit hlavu ani uprostřed největších trampot. Přeneseme se s důvěrou i přes největší nejistoty. Krásně vyjádřil naši důvěru v Boha už žalmista: „I kdybych měl jít údolím stínu smrti, nebudu se báti ničeho zlého, vždyť ty, Pane, se mnou jsi!“

O takovou důvěru v Boha pojďme nyní prosit, abychom se o ni mohli opřít, až přijdou bolavé chvíle života.

Martin Kopecký

Pane, ved' nás svojí milostí a dej nám poznat, co všechno to pro nás znamená. Amen

DOVEDEME PŘIVÁDĚT K JEŽÍŠI?

Dokončení ze str. 1

legyně farářky Marty Silné, spolu s ní říkám, že církev je mojí strašnou matkou a já jejím strašným synem. Ale i naopak: církev je mojí milující, vlídnou, laskavou matkou a já jejím hodným a poslušným synem. Že to nejde dohromady? Ale jde – to víme my, kteří máme alespoň dílčí zkušenost s výchovou vlastních dětí. V každém zdravě fungujícím rodičovském i partnerském vztahu jsou stále přítomny obě roviny: láska, ale i zklamání tehdy, když se ubírají věci jinak, navzdory našim předpokladům. Taková je i má zkušenost s církví. V jejím budoucím směřování ji nepomůže nová teologie – ta, kterou máme, je dostatečně kvalitní, ani nová liturgika, nové řady, ale zintenzivnění vnitřního prožitku, kterého budeme schopni my jako duchovní i všichni ostatní, kteří do našich sborů přicházejí. To, co církev nabízí navenek, musí vyvěrat z jejího vnitřního klimatu.

Ve věci vnější organizace by církev výrazně pomohlo zehřívání jejích struktur. V současnosti praktikovaný model byl koncipován pro větší novou církev v Československu, která měla být modernistickou církví lidového typu s několika miliony věřících. Transformaci této struktury vzhledem k proměně ve výrazně minoritní společenství v rámci české ekumeny vidím jako nezbytnou...

Co se týče liturgických podnětů, nabízím jeden z již dříve publikovaných textů, který je psán z pohledu tehdy venkovského faráře, reflektujícího život církve na malém městě. Z článku cituji:

Mladý člověk, řekněme muž, najde

jednoho dne v sobě dostatek odvahy a rozhodne se zajít do kostela, aby se podíval, co se tam děje a o co tam jde. Odmalička vyrůstal v nevěřící rodině, kde se o církvi mluvilo pouze v negativní rovině. Neví mnoho o rozdílech mezi katolíky, evangelíky a husity. Neví, co je to bohoslužba a jaký má smysl. Jestliže žije na malém městě či dokonce vesnici, jeho pozice je mnohem těžší, neboť ho každý zná a on zná je. Pokud ho nic z toho neodradí a přesto přijde, co ho čeká?

Mnohde tázavé pohledy hrstky lidí tisíci se v posledních řadách: Co ten tady dělá? Proč přišel? Ty nechápeš pohledy mohou být ale také docela dobře maskovány za přehnanou familiárností typu: To máme radost, že jsi přišel mezi nás, vezmi si zpěvník a nalistuj si Aby nás Pán Bůh miloval. Začíná bohoslužba. Nově přichází má většinou v povědomí představu honosných mší, při kterých burácející varhany nebo zní gregoriánský chorál. Namísto toho se v mnoha případech ozývají zvuky rozvrzaného harmonia, přehlušujícího málo slyšitelné broukání šesti účastníků bohoslužby, kteří ve svém zpěvu všichni vzájemně hrají na honěnou s farářem, jenž také bývá někde úplně jinde. Nebohý človíček začne chvatně listovat ve zpěvníku a hledat místo, kterého by se mohl zachytit, ale pravděpodobnost, že se mu to podaří, je velmi nízká. Noty nezná, poslouchá jinou hudbu a také jeho mládí se příliš nehodí mezi tu prořádlou řadu důstojných starců a stařen, kteří se znali s jeho dědečkem, ještě než si namluvil babičku ... Když svůj záměrně pesimistický obraz shrnu, je velikým Božím zá-

zrakem, možná větším, nežli Kristova chůze po vodě, když takový člověk od této chvíle už napořád nezanevře na to, o čem získal představu, že je církev. Právem můžete namítnout, že nehledal správně, zůstal na povrchu a nešel do hloubky věcí; já na to odvětim, že jsme mu třeba nedali pomocnou ruku. Možná čekal živou víru a viděl jenom prázdný obřad. Kdyby alespoň v tom obřadnictví byla trocha života! Víra může stejně jako alkohol vyčpět. Zpočátku je opojná, motá se po ní hlava a chceme ji konzumovat ve stále větším a větším množství, ale jak ubíhají dny, měsíce, roky a desetiletí, při nesprávném uskladnění ztrácí svoji jiskru, zkalí se, sedne ke dnu a zkvásí. Nedivme se, že když někomu nabídneme patok namísto dobrého vína, rozbolí ho z něj hlava.

Za Filipem, jedním z Kristových učedníků, přišli kdysi Řekové s žádostí, jestli by nemohli vidět Ježíše. Filip se sebral, řekl to Ondřejovi a společně šli za Ježíšem. Rozumím tomuto biblickému textu jako obrazu o církvi. Řekové byli podle nás nevěřící nebo málo věřící, a tak šli za někým, u koho předpokládali, že se zná s Ježíšem. Našli jednoho, a ti byli hned dva.

Filip a Ondřej to oznámili Ježíšovi, jenž jim vzápětí ukázal cestu k těm, kteří stojí mimo. Jsme na podobných pozicích jako kdysi Filip a Ondřej. O nás se ví, tuší či předpokládá, že se známe s Ježíšem. Dovedeme k němu přivést ty, kteří se nás budou na něho ptát – třeba svoji nečekanou přítomností v církvi, anebo se jim namísto toho postavíme do cesty jako bludný balvan?

David Frýdl

Jsme opravdu na křižovatce? (2)

Rád bych na svůj dopis, zveřejněný v předchozím čísle jako reakce na článek sestry Tonzarové, navázal ještě několika úvahami:

Mnozí varhaníci mají zkušenost, že písně se vybírají těsně před bohoslužbami nebo z omezeného repertoáru *Pojď k Spasiteli, Pán Bůh je přítomen a Pozdvihni se duše z prachu*. U nás se také osvědčilo zpívat neznámé písně na biblických hodinách, kde se můžeme naučit nejen melodii, ale i zamyslet se nad významem textu. Buďme rádi, že naše liturgie „neodpovídá myšlenkovému kontextu a hudebnímu vkusu“ naší doby. Myšlenkový kontext vidíme dnes a denně v politických debatách a „hodnotných pořadech“ typu Výměna manželek nebo Vyvolení. V článku zmíněný nářek „a nedají se zpívat bez učení“ je podle mého názoru prototypem nepochopení učitelského rozměru kněžské služby. Sám Kristus byl nazýván Učitelem a náš talár jako u jiných protestantských církví je projevem učitelské role kněze. Neopouštějme své učitelské poslání! Zjednodušování si této úlohy – namísto pečlivé katecheze a poctivého trpělivého učení se – je jistě onou širokou branou a prostornou pohodlnou cestou do záhuby (M 7,13). Občas je možné vidět zmatené výrazy účastníků bohoslužeb, kteří nechápu, proč by si měli stoupnout při čtení evangelia či požehnání a proč se

stojí při přijímání. To by ale pravidelný účastník bohoslužeb měl vědět.

Pokud jde o náš Zpěvník, souhlasím se sestrou Tonzarovou, že jeho revize, a především revize varhaního doprovodu je nezbytná. Nikoliv však kvůli změně písní, ale především kvůli opravě hrubých harmonických, melodických a rytmických chyb. Mnohé písně jsou těžko zpívatelné z prostých důvodů. Pokud písně zpíváme třikrát pomaleji, než je vhodné, a ignorujeme-li jejich kupříkladu třídobý, téměř tanečně synkopický rytmus (například č. 15), pak pochopitelně znějí „pohřebně“. Téměř neposluchatelné v pomalém tempu jsou romantizující písně 20. století (č. 21). To ale není problém písně jako takové. Často slyším argument „my to nestihneme udýchat“. No ano, protože zpíváme příliš pomalu. Čím rychleji se zpívá, tím kratší jsou fráze a tím dříve se mohou opět nadechnout. Tím také radostněji naše chvála zní!

Další problém je zpěv faráře a varhaníka. Pokud farář ani varhaník nezpívají s lidem, těžko to zvládne lid samotný. Jiný problém je, pokud farář nerespektuje tempo písně lidu, které udává varhaník, který by měl po hudební stránce lid vést. Zpěvník obsahuje řadu chyb, které by varhaník měl odhalit a napravit. Melodické a rytmické chyby se

těžko odnaučíme s kytarou, která ani rytmus, ani melodii zpěvu dostatečně neudává. Také je velmi vhodné takové písně procvičit na biblické hodině nebo by je měli alespoň secvičit farář a varhaník, aby vedli zpěv správně. Rytmicky hrubé zkreslené písně (často bratrské nebo německé protestantské chorály: 20, 65, 223, 248, 256 a další) je nutné pouze hrát rytmicky správně; zcela špatně upravené písně (117, 215) musí hrát varhaník z jiných zdrojů.

Samotná revize zpěvníku ovšem není jednoduchá. Ne nadarmo máme teprve 2. vydání varhaního doprovodu, který obsahuje hrubé chyby, ačkoliv ho připravovali v 50. letech naši nejlepší muzikanti. Vynikající katolické Mešní zpěvy se připravovaly dlouhá léta, stejně jako už několik let probíhá a ještě probíhat bude příprava revidovaného evangelického zpěvníku (za pomoci zahraničních odborníků). Za zmínku jistě také stojí, že zmíněné zpěvníky Hosanna a Svítá, obsahující tolik oblíbené mládežnické zpěvy, jsou zhruba stejně staré jako náš varhaní doprovod... Na závěr bych rád vyslovil přání, abychom svou liturgií stále šli po té správné Cestě (J 14,6) a neuhýbali na křižovatkách po širokých a pohodlných cestách, které si my sami vytváříme.

Lukáš Rýdlo

Chrám

Eva Červená

Chrám je často impozantní stavba z dob dávno minulých.

Každý však bez rozdílu v sobě i sílu promodlených slov skrývá.

Duchovní odkaz i víra sama vzrůstá ve chvíli, kdy modlitebník ke svému hlasu opravdovost, pokoru a srdce přidá.

Dotek a blízkost Boží lásky se realitou, ba zázrakem stává při vyznání: „Kristus vprostřed nás.“

Ze sbírky *Jiskření myslí*.

Festival „Den poezie“

Farář Jan Židlický a Anna Brikciusová v rámci Dne poezie v kostele sv. Jana Křtitele Na Prádle 2012

Ve dnech 10. – 25. listopadu po celé České republice probíhají Dny české a mezinárodní poezie. Festival Den poezie vznikl na památku narození Karla Hynka Máchy a na jeho publicitu se podílí řada celostátních i regionálních periodik. K jeho 15. ročníku s podtitulem „Vášeň a popel“ se připojil také Literární dramatický klub Dialog na cestě a Náboženská obec Praha 1-Malá Strana.

V úterý 12. listopadu se v Galerii Cesty ke světlu Zdeňka Hajného v Praze 4 uskutečnilo setkání *Poezie pravda duše*, na kterém klub představil soubor básní *Na zápraží duše* autorů Olgy Nytové a Michaela Štojdlu, ilustrovaný M. Štojdlm, a básnickou sbírku Markéty Hlasivcové *Rubín v plášti noci*, ilustrovanou Zdeňkem Hajným. Verše recitovali herci Michaela Dolinová, Zdeněk Mahdal, obě básnířky a básník.

V úterý 19. listopadu od 19 hodin srdečně zveme do zasedací síně náboženské obce naší církve v Karlíně (Vítkova 13, Praha 8) na setkání s názvem *Naše nové verše*. Autorské čtení členů a příznivců Literárního dramatického klubu Dialog na cestě - Olgy Nytové, Markéty Hlasivcové, Martiny Koubové, Květoslavy Salmonové, Stanislava Kubína, Aloise Marhoula, Miroslava Matouše, Jaroslava Schnercha, Pavla Skalského, Vladimíra Stibora, Michala Dundy a dalších básníků.

V kostele sv. Jana Křtitele Na Prádle (Praha 1, Říční ul. 6) se koná 16. listopadu od 18 hodin básnické čtení „*Brikciusová Na Prádle – Labyrint*“ z tvorby Anny Brikciusové v podání Jana Židlického a za hudebního doprovodu violoncellistky Anny Brikciusové. Během večera bude uvedena premiéra skladby „*Labyrint (2013)*“ české skladatelky a varhanice Ireny Kosíkové. Podrobnější informace naleznete na: www.denpoezie.cz, www.dialognaceste.cz, www.Brikcius.com a www.Husiti.Majestat.cz

Labyrint

labyrint v duších druhých
cestu hledáš
bezcílně bloudíš do slepé uličky
pokaždé jiná
zahrazená zeď jiná
jen ta výše se neliší

cestu k Tobě hledám
v labyrintu cest spletitých
hledám trpělivě

hledání mne baví
kež nikdy nekončí

zeď ční až do nebe
přelézt je nemožné

Anna Brikciusová

ZPRÁVY

Vzpomínky na věrné služebníky církve

Vážené sestry a vážení bratři, v těchto listopadových dnech si pražská diecéze připomíná památku věrných svědků Páně, v tyto dny zejména zemřelých kněží a našich duchovenských vzorů br. prof. ThDr. Vladimíra Kubáce, kněze, starozákonníka a děkana HTF UK, jehož Pán povolal k sobě před 20 lety při cestě na fakultu (23. 11. 1993), a br. Mgr. Františka Božovského, jednoho z nejdele aktivně sloužících farářů, který zemřel po krátké nemoci 13. listopadu 2003. Věrní i jejich odkazu zůstaneme a s láskou nyní zejména na tyto dva věrné svědky Páně vzpomínáme. Za pražskou diecézi:

David Tonzar,
biskup pražský

Homileticko-exegetický seminář

Naukový odbor ÚÚR srdečně zve všechny duchovní, příp. i laiky k účasti na již tradičním homileticko-exegetickém semináři k výkladu adventních textů. Uskuteční se ve středu 27. listopadu od 9.30 hodin v budově Ústřední rady v Praze Dejvicích (Wuchterlova 5). Seminář se koná ve spolupráci s HTF UK a texty přijdou vykládat doc. Jiří Beneš a dr. Jiří Lukeš. Přihlášky zasílejte na adresu naukového odboru:

kristyna.mlynkova@csh.cz. red

Bohoslužba v Brně

Brněnská diecéze Církve československé husitské zve na liturgii k ukončení jubilejního cyrilometodějského roku - Roku evangelizace a misie, která proběhne v sobotu 30. listopadu v 15 hodin v Husově

sboru v Brně, Botanická 1. Liturgii povede Mgr. Juraj Dovala, biskup, a ThDr. Petr Šandera, emeritní biskup. red

Pozvání do Krče

Zveme na večerní bohoslužbu:

• 24. listopadu v kostelíku sv. Anny v Krči - slouží Mgr. J. Buttová.

Kristýna Mlýnková

Advent a Vánoce v Roztokách

Letošní čas adventní a vánoční v Husově sboru v Roztokách bude opět tématicky zaměřen. Tento rok bude rok „andělský“ - „Každý má svého anděla, anděle mezi námi“. Na dané téma pořádáme vánoční výstavu výtvarných výrobků (vernisáž proběhne v neděli 1. prosince od 15 hodin v rámci adventního koncertu hudebníků České filharmonie) a literární soutěž pro všechny věkové kategorie - libovolný žánr (proza, poezie). Odborná porota příspěvky literární soutěže posoudí a oceněná díla budou představena v neděli 15. prosince od 15 hodin v Husově sboru v rámci adventního hudebně dramatického komponovaného pořadu „Andělé mezi námi“ jako autorská čtení. Uzávěrka přijímání výrobků na výstavu a uzávěrka literární soutěže je 22. listopadu. Veškeré informace poskytnete Vladka Drdová, v.drdovala@volny.cz, tel.: 606 893 292 red

Nabídka „schodolezu“

Náboženská obec Praha 10-Vinohrady (Dykova 51/1) oznamuje, že zakoupila schodolez - zařízení, které dopraví osoby s pohybovým postižením (i na vozíku) nebo omezenou pohyblivostí do schodů, a umožní jim tak dostat se do sboru na

bohoslužby, které se konají každou neděli od 9 h. Zájemci o využití tohoto zařízení z okolních náboženských obcí se mohou s předstihem ohlásit br. farář D. Majerovi (tel. 736 760 982, 222 519 677) nebo ses. předsedkyni RS I. Macháčkové (tel. 602 746 433), abychom mohli „schodolez“ připravit.

Za RS NO Praha-Vinohrady
Ivana Macháčková

Hledá se Kotyza

Bratři a sestry, stále hledáme sochařská a řezbářská díla mistra řezbáře Kotyzy z Prahy 4-Nuslí, která zhotovil pro naše sbory. Připravujeme o nich přednášku. Děkuji vám všem, kteří jste se nám již ozvali. Jsme vděční za jakékoli informace i fotografie. Pavel Kolář, farář v Praze 4-Nusle, e-mail: nonusle@tiscali.cz. pk

Pozvání do Pardubic

NO v Pardubicích zve na další setkání zájemců o historii 30. listopadu v 10 hodin v sálku na faře. Vystoupí PhDr. Aleš Prázný, Ph.D., z katedry filosofie Univerzity Pardubice na téma „Komenský“. Dále pak promluví ThDr. Kamila Veverková, Th.D., z katedry církevních dějin a práva HTF UK na téma „Konfesní Evropa v 16. a 17. století“. red

Omlouváme se čtenářům za chybu v minulém čísle, kde v článku na 1. straně Vzpomínka na Jaroslava Bendla je na konci uvedena informace o instalaci expozice k výročí mučednické smrti faráře. Namísto Husova sboru ve Vršovicích je mylně uvedeno Husův sbor v Dejvicích. red

Koncerty u sv. Mikuláše

• 18. 11. - 20 hodin

Dvořák, Ravel, Charpentier, Vivaldi

New Prague Radio Symphony Collegium

M. Zvolánek - trubka

• 19. 11. - 17 hodin

Bach, Händel, Purcell, Brahms

M. Pšenička - varhany,

Z. Šedivý - trubka,

J. Šedivý - trubka

• 20. 11. - 17 hodin

Caccini, Bach, Vivaldi, Mozart

Z. Němečková - varhany,

V. Likérová - soprán

• 21. 11. - 17 hodin

Bach, Mozart, Franck, Caccini

Canto Corno e Organo

• 22. 11. - 10 hodin

Benefiční koncert - zdarma

Sbory ze Skotska, Portugalska,

Nizozemska, Švýcarska, Irska,

Španělska - Galicie, Švédsko

• 22. 11. - 20 hodin

Bach, Vivaldi, Mozart, Dvořák

Consortium Pragense Orchestra

• 23. 11. - 20 hodin

Bach, Vivaldi, Mozart, Dvořák

Consortium Pragense Orchestra

• 24. 11. - 17 hodin

Bach, Händel, Purcell, Brahms

M. Pšenička - varhany,

Z. Šedivý - trubka, J. Šedivý - trubka

HURÁ DO ŠKOLY!

(VÝSTAVA O PRVNÁČCÍCH)

Patnáctého listopadu si připomínáme úmrtí Jana Amose Komenského (+1670, Amsterdam). V této souvislosti informujeme o výstavě Národního pedagogického muzea a knihovny Jana Amose Komenského v Praze, která představuje rozsáhlou sbírku slabikářů a didaktických obrazů určených k výuce čtení a psaní. Výstava potrvá až do 15. června 2014. Je na ní představena rozsáhlá sbírka slabikářů českých, německých, anglických, italských, maďarských, holandských a tureckých. Vystaveny jsou též slabikáře pro menšiny žijící na území Česka a také slabikář amerických Čechů, vydaný roku 1885 v Chicagu. Vedle slabikářů návštěvníci uvidí množství didaktických obrazů určených k výuce abecedy, prvotního počítání či krasopisu. Kromě slabikářů a obrazů je na výstavě prezentována sbírka exteriérových tabulí, které označovaly školní budovy, i interiérových cedulek, jež označovaly školní místnosti. Vynechán nebyl ani školní nábytek a hygienické zařízení, stejně jako aktovky, písanky a psací potřeby. Mediální tvář výstavy se stala olejomalba neznámého autora „Přijímání do školy“, která vznikla okolo roku 1820 a zachycuje chlapce s matkou, jež potraviny platí učitelu školné. „Návštěvník si během návštěvy výstavy může vytvořit plastický obrázek, čím a do čeho děti psaly, v jakých lavicích seděly, z jakých učebnic se učily. Dětské návštěvníky provedou výstavou čtyři prvňáčci z doby Rakousko-Uherska, meziválečného Československa i doby socialismu, kteří vyprávějí své zážitky ze školy,“ říká kurátorka výstavy Magdaléna Šustová. Školáci si na několika pracovních místech mohou procvičit znalost písmen, číslic a počtů. Mohou si zahrát speciální domino, sestavit zdravou svačinu a prodávat v obchodě z doby první republiky. Info na: www.pmjak.cz red

ZEKUMENY

POSELSTVÍ PAPEŽE SVĚTOVÉ RADĚ CÍRKVÍ

Pozornost vůči nejnáléhavějším potřebám naší doby a modlitba – tyto dva postoje doporučuje papež František Světové radě církví, která koncem října zahájila své desáté generální zasedání v Korejské republice. Poselství papeže, datované na svátek sv. Františka z Assisi, v jihokorejském Pusanu přečetl kardinál Kurt Koch. Předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů vedl delegaci katolické církve, která na shromáždění vystupovala jako pozorovatelka. Generální shromáždění Světové rady církví se koná každých sedm let. Účastní se jej více než tři tisíce delegátů, zastupujících 345 církví a církevních společenství. Papež František ve svém poselství poukazuje na snahu katolické církve o pokračování dlouholeté spolupráce se Světovou radou církví. Vyzývá všechny, kdo následují Krista, aby se usilovněji modlili a spolupracovali ve službě evangelia. Papež zdůrazňuje, že globalizovaný svět od křesťanů vyžaduje, aby podávali svědectví o důstojnosti člověka, která pochází od Boha. Svatý otec vybízí k podpoře rodiny jako základní buňky společnosti a k celistvé výchově mladých lidí. Ve věrnosti k evangeliu, vysvětluje dále papež, jsme povoláni, abychom se vydali za lidmi, obývajícími existenciální výspy společnosti, zejména nejzranitelnějšími bratry a sestrami. Papež pak konkrétně vyjmenovává chudé, postižené, nenarozené děti a nemocné, migranty a uprchlíky, staré lidi a nezaměstnanou mládež. V závěru svého listu vyslovuje naději, že shromáždění této instituce dodá nové podněty a vize všem, kdo usilují o posvátný cíl, kterým je jednotu křesťanů. Podle Radia Vatikán

NĚMECKÁ ARCIDIECÉZE NEMÁ PRAVOMOC MĚNIT PRAVIDLA

PRO PŘIJÍMÁNÍ EUCHARISTIE

Jestliže německá arcidiecéze Freiburg zavedla nová pravidla umožňující rozvedeným a znovu sezdaným katolíkům přijímat eucharistii, jedná se o zřejmé porušení církevních norem, vysvětluje odborník na kanonické právo Edward Peters. Freiburgský arcibiskup Robert Zollitsch v září odstoupil a jeho nástupce dosud nebyl jmenován. Peters cituje kanon 428 - §1: „V době uvolnění úřadu diecézního biskupa se nezavádějí žádné změny.“ Úprava pravidel pro přijímání eucharistie – a obzvláště taková úprava, která je v rozporu se směrnicemi univerzální církve – by jistě představovala změnu v záležitostech arcidiecéze. Podle Res Claritatis

LITURGIE MUSÍ BÝT SLAVENA ŘÁDNĚ

Při prezentaci knihy P. Nicolý Buxe „Liturgie mezi inovací a tradicí“ se autor i kuriální kardinálové Raymond Burke a Antonio Canizares Llovera shodli na tom, že liturgické nepřístojnosti oslabují víru v Boha, podporují egoismus a způsobují úbytek návštěvníků bohoslužeb. Bohužel, mnoho kněží i biskupů považuje odchylky od liturgických předpisů za nedůležité, i když jsou vážné. Kardinál Canizares řekl: „Účast na slavení liturgie může oslabit víru tehdy, když se jí neúčastníme správně nebo když není slavena podle církevních norem. To se týká jak řádné, tak mimořádné formy římského ritu.“ Autor knihy dodal, že mnoho moderních katolíků se domnívá, že mše svatá je něco, co vytvářejí věřící a kněz společně. Ve skutečnosti je to něco, co vytváří Ježíš. P. Nicola Bux je knězem arcidiecéze Bari a profesorem východní liturgie a sakramentální teologie. Jeho knihu vydal Ignatius Press. Res Claritatis

Ústřední rada Církve československé husitské vyhlásila vyhledávací řízení

a) na místo pracovníka/pracovnice personálního odboru.

Základní předpoklady: • minimálně středoškolské vzdělání s maturitou

• znalost obecně platných právních předpisů v oblasti personalistiky

• duchovní Církve československé husitské nebo členství v této církvi

b) na mzdovou účetní.

Základní předpoklady: • praxe v oboru minimálně 5 let

• uzavření pracovního nebo služebního poměru

• kladný vztah k ČČSH

• nástup nejpozději 1. 1. 2014

Přihlášky s životopisem zasílejte na adresu ÚR ČČSH, Wuchterlova 5, Praha 6, 160 00 nebo na e-mailovou adresu ustrednirada@csh.cz nejpozději do 30. listopadu 2013.

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

POČÁTEK BĚD

Pán Ježíš varoval své učedníky, že život jeho následovníků nebude vůbec snadný. Pokud se vám podaří odhalit následující „šifru“, dozvíte se, jaká odměna čeká na ty, kteří vytrvají.

KADBYCZD VEYFTGRHVCHAITJEK ZLÍMSNKOÁPTQER SSVTÉU ŽVIWVXOYTZY

(Řešení z minulého čísla: Hospodin není Bohem mrtvých, nýbrž živých, neboť před ním jsou všichni živi.)

Jana Krajčířiková

